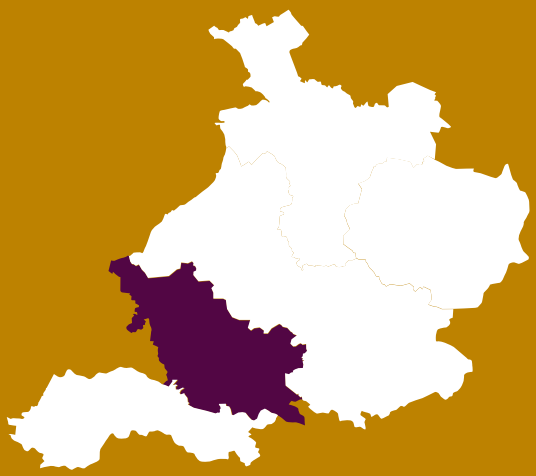
RIEC

JAARVERSLAG

ONDERMIJNINGSCENTRUM GELDERLAND-MIDDEN

2023

Achtergrond

Dit jaarverslag is bedoeld om de belangrijkste ontwikkelingen, acties en resultaten van het RIEC Oost-Nederland in het district Gelderland-Midden te presenteren. De geografische context in Oost-Nederland maakt dat veel werkzaamheden in de aanpak van ondermijning georganiseerd zijn op districtelijk niveau. De beweging om (nog) meer districtelijk te gaan werken, is tevens een ambitie in de Meerjarenstrategie 2022–2025 voor het RIEC-samenwerkingsverband. In de districtelijke jaarverslagen zijn onder meer cijfers van de districtelijke informatiepleinen en stuurploegen gedetailleerd weergegeven. Naast de districtelijke jaarverslagen is een centraal jaarverslag opgesteld ter verantwoording van alle inspanningen van het RIEC op regionaal niveau in heel Oost-Nederland. Dit centrale jaarverslag focust vooral op RIEC ON brede thema's en ontwikkelingen en presenteert informatie uit de vijf districten op geconsolideerde wijze.

1. Inleiding

In dit hoofdstuk is een aantal ontwikkelingen geschetst die plaats hebben gevonden in 2022 en daarmee van invloed waren op het functioneren van het RIEC-samenwerkingsverband in Oost-Nederland en daarbinnen specifiek in het district Gelderland-Midden.

1.1 Landelijke en regionale ontwikkelingen

Structurele financiële middelen

Tijdens Prinsjesdag 2021 is door het kabinet aangekondigd dat op structurele basis financiële middelen voor de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit beschikbaar worden gesteld. Een deel van deze middelen is bedoeld om de aanpak in de regio, via de RIEC-samenwerkingsverbanden, te versterken. Het jaar 2022 is dan ook benut om gedegen plannen voor een meerjarige aanpak in onze regio op te stellen, zodat deze middelen zo effectief en efficiënt mogelijk ingezet worden.

Meerjarenstrategie 2022-2025

Concreet is het document 'Samen ondermijning de baas, Meerjarenstrategie aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit 2022-2025 van het RIEC-samenwerkingsverband in Oost-Nederland' (hierna: meerjarenstrategie) door alle partners in Oost-Nederland onderschreven en in maart 2022 vastgesteld. Dit document dient als leidraad voor de samenwerking de komende jaren, en was (naast de districtelijke programma's) richtinggevend in de activiteiten die in 2022 in het district Gelderland-Midden zijn ondernomen.

Versterkingsprogramma

Om aanspraak te kunnen maken op de financiële middelen vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) is in september 2022 een aanvraag ingediend waarin uiteen is gezet hoe en met welke doelen de toegekende middelen de komende jaren worden ingezet in Oost-Nederland. De kaders en ambities uit de meerjarenstrategie zijn richtinggevend voor de inzet van de financiële middelen. De in het programma vastgelegde prioritering, verdeling en concretisering is tot stand gekomen na twee inventarisatierondes bij alle partners uit het samenwerkingsverband in Oost-Nederland. Deze afspraken zijn vastgelegd in het 'Versterkingsprogramma Oost-Nederland, Regionale aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit'. De aanvraag is in december 2022 gehonoreerd door JenV.

Professionalisering RIEC-bureau

Als gevolg van de meerjarenstrategie en het Versterkingsprogramma bevindt het RIEC-bureau zich in een transitiefase die in 2022 is ingezet, nadat de meerjarenstrategie is vastgesteld. Met behulp van een extern adviesbureau is onderzocht welke ontwikkeling het RIEC-bureau moet inzetten om de komende jaren het samenwerkingsverband optimaal te kunnen faciliteren. In 2022 zijn met alle samenwerkingspartners gesprekken gevoerd over deze gewenste ontwikkeling.

Van strategie en beleid naar praktijk

Bovenstaande ontwikkelingen tonen aan dat het RIEC Oost-Nederland volop in beweging is. Dit heeft invloed gehad op de activiteiten die in 2022 in het district Gelderland-Midden zijn ondernomen. Naast de reguliere, al lopende werkzaamheden en projecten, is veel tijd besteed aan het afstemmen en vormgeven van de gezamenlijke aanpak van ondermijning in de komende jaren in Oost-Nederland en in het district Gelderland-Midden. De uitwerking in de praktijk van deze plannen zal voornamelijk vanaf 2023 zijn beslag krijgen. Waar mogelijk zijn de eerste stappen die in 2022 zijn gezet in het district Gelderland-Midden al opgenomen in dit jaarverslag.

1.2 Ontwikkelingen in het district

In 2022 hebben we de samenwerking in het district versterkt. Zo is het wekelijkse overleg van het actiecentrum (onderdeel van het Informatieplein) voortgezet. Tijdens dit actiecentrum worden signalen en casussen besproken met de politie (DRIO), Belastingdienst en het RIEC als vaste partners.

elke maand

Daarnaast is maandelijks overleg met alle partners tijdens het Informatieplein. Door deze wisselwerking wordt de informatiepositie sneller opgebouwd en is slagvaardigheid vergroot als het gaat om acties en interventies.

Verder is de samenwerking met landelijke partners UWV en NLA geïntensiveerd en sluiten ze structureel aan bij het informatieplein Gelderland-Midden. Tevens is in 2022 het Districtelijk Ondermijningsteam Gelderland-Midden opgericht.

1.3 Structuur en partners

In Gelderland-Midden werken we in het Informatieplein samen met de volgende partners: RIEC, Politie (Basisteam, Bestuurskundige, DRIO en recherche), Belastingdienst, FIOD, gemeenten (casus afhankelijk), Openbaar Ministerie, UWV en NLA. Het Informatieplein vindt eens in de vier werken plaats. Tijdens het Informatieplein worden ingediende signalen, casuïstiek en interventieadviezen besproken.

elke week

Daarnaast hebben we wekelijks het Actiecentrum. Hierbij sluiten het RIEC, politie (DRIO, BT), Belastingdienst en gemeenten (casus afhankelijk) aan. Tijdens deze overleggen wordt casuïstiek geanalyseerd en op basis van deze analyse informatierapporten en interventieadviezen opgesteld.

In Gelderland-Midden heeft bijna iedere gemeente een lokaal ondermijningsoverleg waarbij interne collega's van gemeenten, politie (BT) en het RIEC aansluiten. Hier worden signalen, casussen en projecten besproken.

In Gelderland-Midden is daarnaast ook een apart overleg voor mensenhandel casuïstiek. Bij dit overleg sluiten het RIEC, gemeenten, PCT, AVIM, NLA en Belastingdienst aan.

2. Terugblik jaarplan 2022

Voor 2022 stond de doorontwikkeling van de aanpak van casuïstiek en het actiecentrum, verbetering slagkracht op lokaal niveau en het intensiveren van de samenwerking binnen het district op het gebied van ondermijning centraal. In het district Gelderland-Midden zijn voor 2022 de volgende vier thema's geprioriteerd:

- **Witwassen**
- **Mensenhandel**
- **Zorgcriminaliteit**
- **(Hard)Drugs**

Het overgrote deel van de casuïstiek in Gelderland-Midden ziet op deze thema's. Daarnaast is vanuit *Samen Weerbaar* hier ook aandacht aan besteed door projectgroepen en ondersteuning in de aanpak van thema's. De resultaten worden weergegeven in het volgende hoofdstuk. Naast de focus op deze thema's is de bestuurlijke slagkracht vergroot door het oprichten van het Districtelijk Ondermijningsteam Gelderland-Midden.

3. Cijfers district Gelderland-Midden

Totaal aantal ingediende signalen per partner

Partner	Aantal
Politie	9
Gemeente	20
Belastingdienst	0
OM	0
NLA	1
KMar	1
Totaal	**31**

Signalen & Casussen in 2022

22 signalen omgezet naar een casus

31 hennepberichten gedeeld

80 lopende casussen

45 waarvan casussen hennepberichten

39 afgeronde casussen waaronder Project Stuwdam; (gestart in 2021)

Aantal casussen per thema in 2022

Thema	Aantal
Hennep	3
Harddrugs	5*
Zorgcriminaliteit	11
Witwassen	25
OMG	1
Misbruik vastgoed	1
Mensenhandel	8
Milieu	3*
Vrijplaatsen	4
Hennepberichten	45
Totaal	**104**

* Waarvan 2 op Eenheid Informatieplein

4. Resultaten

Analyses

- 17 Netwerkanalyses
- 21 Interventieadviezen
- In alle casuïstiek is een fiscale analyse gedaan

Onderzoeken

- 14 fiscale onderzoek (waarvan 5 afgerond)
- 5 strafrechtelijke onderzoeken (waarvan 2 afgerond)
- 4 onderzoeken naar uitkeringen

Fiscale interventies

- In 8 casussen is beslag gelegd door de Belastingdienst
- De belastingdienst heeft 900.000 euro geïnd en daarnaast is nog voor 400.000 euro aan aanslagen opgelegd

Uitkeringen

- 4 onderzoeken
- Meer dan 500.000 euro teruggevorderd

Bestuurlijke boetes

- 9 controles door de Nederlandse Arbeidsinspectie waarbij 7x overtredingen zijn geconstateerd
- Minimaal 30.000 euro aan boetes opgelegd door de Nederlandse Arbeidsinspectie
- Voor 50.000 euro aan boetes opgelegd door de Belastingdienst

Bestuurlijke interventies

- 25 integrale controles waarvan 11x met ondersteuning van het DOT
- 11 adrescontroles
- 1 pand gesloten
- 3x last onder dwangsom
- 2 vergunningen ingetrokken

Zorgcriminaliteit

- 4 onderzoeken naar zorgbureaus
- 1 contract ontbonden en terugvordering van zorggelden
- 1 melding bij IKZ

Projecten en ontwikkelingen

Basis Intelligence Oriëntatie Cursus

In 2022 hebben partners binnen het RIEC-samenwerkingsverband deelgenomen aan de 3-daagse Basis Intelligence Oriëntatie Cursus (BIOC). Deze cursus heeft bijgedragen aan het versterken van het proces om intelligence gestuurd te werken en te denken binnen het proces 'van signaal tot interventie'. Deze kennis hebben wij meegenomen in de aanpak van casuïstiek.

Districtelijk ondermijningsteam Gelderland-Midden

Vanuit Samen Weerbaar is, in samenwerking met de provincie, het Districtelijk ondermijningsteam Gelderland-Midden (DOT GM) opgericht per 1 april 2022. Gemeenten worden via het DOT GM ondersteund in de lokale aanpak van ondermijning. Het team bestaat uit een zeer ervaren toezichthouders en juristen. Zij kunnen gemeenten ondersteunen met hun kennis en expertise. Daarmee kunnen zij ook toezichthouders van de gemeente trainen via training *on the job* in de aanpak van ondermijning. Het DOT GM is in 2022 diverse keren ingezet door gemeenten in Gelderland-Midden. Het DOT GM wordt in 2023 voortgezet.

Integrale controles

Ter ondersteuning van gemeenten in integrale controles is, in samenwerking met partners, een werkproces en draaiboek opgesteld voor het uitvoeren van controles. Ook zijn er formats voor rapportages, bestuursrechtelijke maatregelen een voorbeeldpersberichten ontwikkeld en beschikbaar gesteld aan de vijftien gemeenten in Gelderland-Midden.

Aanpak zorgcriminaliteit

In 2022 is er blijvend aandacht gevraagd voor de basis op orde ten aanzien van het thema zorgcriminaliteit. In het verleden is het Handboek Zorgfraude vanuit de Samen Weerbaar aangeboden aan gemeenten om deze basis op orde te krijgen op het vlak van preventie, controle en repressie. Sinds 2022 hebben gemeenten de mogelijkheid gekregen om ondersteund te worden door een ervaren toezichthouder Wmo en Jeugdwet, onder andere via een training on the job. Deze toezichthouder is onderdeel van het DOT GM.

Daarnaast zijn we vanuit het RIEC gestart met een fenoneemanalyse naar 'zzp'ers in de zorg'. Wij zijn nog volop bezig met deze analyse en de resultaten daarvan zullen in 2023 gedeeld worden.

Bestuurlijke weerbaarheid

Het RIEC Oost-Nederland heeft Gelderland-Midden onderzocht hoe weerbaar gemeenten zijn tegen ondermijnende criminaliteit. In 2022 zijn de weerbaarheidsscans gemaakt voor vijf gemeenten in Gelderland-Midden. Hieruit zijn aanbevelingen naar voren gekomen die de gemeenten kunnen helpen met hun weerbaarheid.

In totaal hebben tien gemeenten in Gelderland-Midden een scan uitgevoerd. In 2023 worden nog enkele scans uitgevoerd bij gemeenten in Gelderland-Midden.

Aanpak mensenhandel

In het district Gelderland-Midden vindt om de maand een mensenhandeloverleg plaats. Net als het reguliere informatieplein worden binnen dit overleg signalen en casussen besproken en verrijkt met informatie ten behoeve van een mogelijke interventie. Tijdens dit overleg wordt met alle partners ook gespard over de aanpak van mensenhandel. Vanuit Samen Weerbaar is daarnaast ook een werkgroep die gemeenten ondersteunt bij het opstellen van beleid rondom de aanpak van mensenhandel.

Aanpak (hard)drugs

Vanuit Samen Weerbaar heeft er in 2022 een themabijeenkomst hennep plaatsgevonden. Hierbij stonden het voorkomen en aanpakken van hennepkwekerijen in huurwoningen centraal. Daarnaast werken de verschillende partners met elkaar samen in de werkgroep hennep. Door gebruik te maken van lokale ervaringen ontstaat er ook meer inzicht in de illegale en legale (faciliterende) structuren achter de hennepteelt in het district Gelderland-Midden. Daarnaast zijn in 2022 de eerste stappen gezet om Project Stuwdam om te zetten naar een bredere aanpak die zich richt op verschillende verschijningsvormen van drugs.

5. Storytelling

Gokwinsten en onbekend vermogen

Uit een melding van FIU blijkt dat een man veel contant geld stort op zijn bankrekening. Deze stortingen zijn veel hoger dan het inkomen dat van hem bekend is bij de Belastingdienst. Er zijn ook geen alternatieve verklaringen voor het voorhanden hebben van grote hoeveelheden contant geld. Uit nader onderzoek ontstond het vermoeden dat geld mogelijk werd witgewassen onder het mom van 'gokwinsten'. De man behaalde structureel nettowinsten. Het is uitzonderlijk dat iemand met gokken structureel winsten behaalt. Bovendien wordt gebruik gemaakt van een online betaalplatform. Hiermee kunnen anoniem betalingen worden verricht. De partner van deze persoon heeft tevens een criminele achtergrond volgens informatie van de politie. Er is een strafrechtelijk witwasonderzoek gestart naar de man op basis van deze verdachte transactie en onverklaarbare geldstromen.

Zorgbedrijf met hoge winsten

Naar aanleiding van een melding is onderzoek gedaan naar een zorgbedrijf. Daaruit kwam naar voren dat het bedrijf zeer hoge winsten had en lage loonkosten. De zorggelden die binnenkwamen, werden vooral uitbetaald aan de eigenaar en luxe goederen. Bovendien waren er signalen dat cliënten niet de zorg kregen waar zij recht op hadden. Daar kwam bij dat het bedrijf flinke schulden had bij de Belastingdienst. Al deze bevindingen hebben er toe geleid dat de gemeenten het contract hebben stopgezet en de ten onrechte gekregen zorggelden worden teruggevorderd. De Belastingdienst heeft tevens flinke aanslagen opgelegd aan het bedrijf. Het zorgbedrijf is door dit onderzoek niet meer actief in de regio.

6. Mediaberichten

Bedrijfspand in Velp zit drie maanden dicht na drugsvondst, Arnhemmer (29) opgepakt

Integrale controles op bedrijfsterrein in Westervoort

Woning in Westervoort drie maanden op slot vanwege illegale prostitutie

Integrale controles op bedrijventerreinen in Duiven

Gemeenten in Beeld - Vlog #36 Gelderland-Midden (Samen Weerbaar)

Gemeenten in Beeld - Vlog #39 Gelderland Midden (Samen Weerbaar, Deel 2)

Integrale controle buitengebied gemeente Lingewaard

